

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

שם החוזר: אופן טיפול ומסירת מידע בגמלת ילד נכה להורים גרושים או פרודים

תאריך: 03.07.2024

נושא: טיפול ומסירת מידע בתביעת ילד נכה להורים גרושים או פרודים

חוזר נכות מס': _____ (מבטל את חוזר נכות מס' 2013)

תאריך תחולה: מיום פרסום החוזר 03.07.2024

כותב החוזר: אוריאן כאשי

תכני החוזר:

- מטרת החוזר 2
- פתח דבר 2
- הליך טיפול בתביעה ראשונה 2
- פנייה של אחד ההורים כאשר כבר ישנה החלטת זכאות ותשלום קצבה 3
- מסירת מידע 5
- קישורים רלוונטיים ורשימת תפוצה שגיאה! הסימניה אינה מוגדרת.

תודה רבה לכל השותפים לעשייה ולגיבוש החוזר:

לצוות משימה בהובלת אוריאן כאשי ועו"ד אורטל ארי מהלשכה המשפטית, לגב' דבורה לילך בן-ישעיהו ממנהל הגמלאות, ולמנהלי מחלקות בסניפים סיגלית אזראן, אירית עמאר, אמל דאוד, סלמאן ברכאת וטליה זגמון, הכל בניצוחה של אתי אלאלוף – מנהלת התחום.

בברכה,

לודמילה אליאסיאן

סגנית ראש מינהל ומנהלת אגף גמלאות נכות

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

מטרת החוזר

גיבוש נוהל והנחיות מסודרות לטיפול בתביעת ילד נכה ראשונה לקטין שהוריו גרושים או פרודים ולתביעה פעילה כאשר משולמת קצבה לאחד ההורים.
הנחיות למסירת מידע להורה אודות ילדו הקטין.

פתח דבר

לאור פניות רבות מהסניפים ומהציבור הוחלט לגבש יחד עם הלשכה המשפטית נוהל טיפול בתביעת ילד נכה כאשר ההורים גרושים.

חוזר זה דן במקרים הבאים:

- א. תביעה ראשונה המוגשת על ידי אחד ההורים כאשר הינם גרושים או פרודים.
 - ב. משולמת כבר קצבת ילד נכה בפועל והתקבלה פנייה מההורה השני לעניין העברת הקצבה לידי.
- יצוין, כי חוזר זה נותן פתרון לרוב המקרים, במקרים חריגים שחוזר זה לא נותן מענה יש לפנות לרפרנטית בתחום.

הליך טיפול בתביעה ראשונה

כאשר מוגשת תביעת ילד נכה לראשונה, על פקיד התביעות לבחון את כתובת המגורים של הקטין ואת כתובת המגורים של ההורה המגיש. במצב כזה ייתכנו מספר מצבים:

- **כתובת זהה** – המשך טיפול כרגיל.
- **כתובת שונה** – ההורה שכתובתו שונה רשאי להגיש את התביעה, אך יש לבצע בירור מול ההורה המגיש לעניין חוסר ההתאמה בין הכתובות. בנוסף, על הפקיד המטפל:
 - ✓ לדרוש הוספת כתובת נוספת לקטין במשרד הפנים ממגיש התביעה שכתובתו שונה מכתובת הילד.
 - ✓ המצאת הסכם גירושין/הסכם הורות משותפת:
 - במקרה בו הילד במשמורת מגיש התביעה/משמורת משותפת, ניתן להמשיך לטפל כרגיל.

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

- במקרה בו הילד אינו במשמורת מגיש התביעה/אין משמורת משותפת, יש לבקש ממגיש התביעה הסכמה בכתב של ההורה המשמורן (מצ"ב נספח א'), ולפעול בהתאם לנוהל דרישת מסמכים 21/15.
- לאור רגישות הנושא כאשר מתקבלת ההסכמה כאמור, יש לערוך בירור מול ההורה שהילד בחזקתו לעניין הגשת התביעה מהצד השני. מה עושים במקרה שההורה שלא הגיש את התביעה לא מסכים?
- **שני ההורים הגישו תביעה במקביל – ישנם מקרים בהם שני ההורים מגישים תביעה במקביל.** במקרה זה ננהג באופן הבא :
 - ✓ אם התיק לפני ועדה – יש לבקש להמציא הסכם גירושין/פסק דין הקובע למי תשולם הקצבה, או הסכמה בכתב שהקצבה תשולם להורה האחר (לאור רגישות הנושא, יש לערוך בירור מול ההורה שלכאורה נתן את ההסכמה).
 - בכל מקרה – אין לעצור הטיפול בתיק, אלא יש להמשיך בהליך כרגיל עד קבלת החלטה בוועדה ולבחון רק במעמד הזנת ההחלטה למערכת/ ביצוע תשלום.
 - ✓ אם התיק לאחר ועדה – ננהג לפי הסעיף הבא בחוזר "פנייה של אחד ההורים כאשר כבר ישנה זכאות ותשלום קצבה" (ראה מטה).
- **תביעה הוגשה בידי אפוטרופוס, ובאין אפוטרופוס, בידי מי שמחזיק אותו בפועל – בהתאם לתקנה 11א לתקנות הביטוח הלאומי (הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה), התשנ"ח-1998, אם הילד מוחזק על ידי אדם שאינו ההורה, באפשרותו להגיש תביעה לגמלת ילד נכה. במקרה זה יש לבקש אסמכתאות לכך שהילד אכן מוחזק ע"י מגיש התביעה:**

אפוטרופוס – צו אפוטרופוסות.

אדם המחזיק אותו בפועל – אישור משפטי (גם אם נמצאים בעיצומו של הליך), אישור מגורם ברווחה, אישור מגורמים ממשרד החינוך וכו'.

פנייה של אחד ההורים כאשר כבר ישנה זכאות ותשלום קצבה

- כאשר ישנה זכאות לגמלת ילד נכה והקצבה משולמת לאחד ההורים, אם ההורה השני פונה בבקשה להעברת הקצבה לידי, או בבקשה לביטול הזכאות, יש לפעול באופן הבא:
- **ההורה השני רוצה את תשלום הקצבה לידי – במקרה זה ייתכנו מספר מצבים:**
 - ✓ פס"ד/ מסמך משפטי – אם בידיו פס"ד או מסמך משפטי אשר מורה על הפסקת תשלום הקצבה או לחילופין העברת הקצבה לידי – יש לפעול בהתאם לאמור במסמך המשפטי.
 - ✓ הסכמה להעברת הקצבה – אם אין בידיו פס"ד או מסמך משפטי אחר, יש להמציא הסכמה מההורה מקבל הקצבה, מצ"ב נספח א'.

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

✓ **שיקול פקיד** – במקרים חריגים בהם ניתן להבחין כי ישנו שימוש בכספי הקצבה שלא לטובת הקטין, יש להעביר לבדיקה של מחלקת השיקום אשר יערכו הבדיקה ויבחנו ע"י מסמכים לדוגמא : דו"ח מביה"ס, דו"ח מהרווחה, מרכז "קשר" וכו'.
כאשר מתקבלת החלטה משיקום נפעל על פיה.

אם השיקום לא הצליח לקבל החלטה במקרה זה – **ככלל אין להפסיק את תשלום הגמלה, אך במקרים חריגים ובשיקול דעת פקיד ניתן לעצור הקצבה עד להחלטת השיקום או קבלת פסה"ד, ובמקביל ליידע מקבל הקצבה בכך.**

- **במקרה שההורה פונה בבקשה לביטול הזכאות** – יש לדרוש אסמכתא רפואית מאותו רופא שטיפל בילד השוללת את האבחנה שבגינה נקבעה הזכאות. עד קבלת אסמכתא כאמור התשלום ישולם כרגיל.
לאחר קבלת המסמך – התיק יוחזר בצירוף האסמכתא לוועדה רפואית והזכאות תקבע בהמשך להחלטת הוועדה.

חלוקת קצבה בגמלת ילד נכה

בכל מקרה, **אין** חלוקת קצבת ילד נכה.
במקרים בהם ביה"ד קבע כי על ההורים לחלק את הקצבה ביניהם, האחריות לחלוקה הינה של ההורים בינם לבין עצמם וללא התערבות שלנו.
במקרים בהם ביה"ד כותב במפורש כי על הביטוח הלאומי לחלק את הקצבה בין ההורים - יש להעביר לרפרנטית בתחום ילד נכה במשרד הראשי על מנת שהלשכה המשפטית תשיב לביה"ד על מנת שיחליט למי לשלם.
במקביל, אנו בוחנים את ההחלטה לפיה לא ניתן כיום לחלק גמלת ילד נכה ונעדכן אם יהיה שינוי.

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

מסירת מידע בהתאם לתדריך מנהל הגמלאות

תדריך מסירת מידע להורה לעניין קצבת ילד נכה.

תיקון מספר 16 בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, כפי שנתקבל בשנת 2012, מקנה להורה גרוש או פרוד זכות לקבל מידע בכתב מרשויות מסוימות, לרבות הביטוח הלאומי, על ילדו הקטין, זאת, אף שהקטין אינו נמצא בחזקתו.

אם מענו של ההורה רשום במרשם האוכלוסין ככתובת נוספת למשלוח דואר לקטין כפי שמורה חוק עדכון כתובת, התשס"ה – 2005, אנו נדרשים לשלוח אליו כל מסמך רלוונטי אודות ילדו.

■ אם מעודכנת כתובת נוספת לקטין:

אם עודכנה כתובת נוספת לקטין, אנו מחויבים על פי החוק לשלוח את כל המכתבים גם להורה השני. חשוב לשים לב שבכל המכתבים שנשלחים להורה השני לא תצוין כתובת ההורה המקבל או פרטי חשבון בנק. כמו כן יש לשלוח תעודת נכה נוספת להורה השני.

את הכתובת הנוספת ומגיש הבקשה ניתן לראות הן בדוח והן במסך 115 במערכת "מבוטח".

לתשומת ליבכם, מידי כחודש מופץ דו"ח מכתבים לשליחה להורה לא משמורן, לפי יישום חוק הכשרות, בדו"ח מופיעות זהויות ילדים להם עודכנה כתובת נוספת, אך טרם נשלח מכתב להורה השני.

בתב"ל ובלגאסי ניתן כיום להפיק מכתב אישור זכאות או דחייה להורה השני באופן אוטומטי אם עודכנה כתובת נוספת לקטין.

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

▪ אם לא מעודכנת כתובת נוספת לקטין:

ניתן למסור להורה שאינו מקבל את הגמלה מידע בעל-פה ולמסור מסמכים ומכתבים אודות הילד, ובתנאי שלא נפגע בפרטיותו של גורם אחר המעורב בתביעה (ההורה מקבל הגמלה או של אדם אחר).

בכל מקרה אין למסור קוד סודי של הקטין, כתובת המעודכנת במערכת, שיעור או סכום קצבה כאשר ישנה קצבה מוגדלת בשל תוספת אח נכה, פרטי חשבון בנק אליו משולמת הקצבה או כל מידע פרטי אודות מקבל הגמלה.

תעודת נכה דיגיטלית – שני ההורים יכולים להנפיק תעודת נכה דיגיטלית.

מסירת מידע במקרים של אלימות במשפחה

כאשר ישנו מידע מובהק כי מדובר במקרה של אלימות במשפחה **אין** להעביר מידע לידי ההורה השני כלל. ברוב המקרים ישנה תלונה במשטרה, תיק פתוח מתנהל וכו', ולכן החובה לבדוק שאנו לא מסכנים את הילד וההורה איתנו הוא נמצא. לאור זאת, לא יימסר שום פרט אלא לאחר התייעצות עם הלשכה המשפטית דרך הרפרנטית.

הביטוח הלאומי - אגף גמלאות נכות

קישורים רלוונטיים

- [תדריך מסירת מידע להורה באתר הביטוח הלאומי](#)
- [חוזר חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות – מסירת מידע להורה האחר \(פורסם ביום 8.7.2013\)](#)
- [נוהל רשות האוכלוסין "הודעה על כתובת נוספת למשלוח דואר לקטינים"](#)

רשימת תפוצה

מנהלי סניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחומים גמלאות
עו"ד אורטל ארי
מנהלי מחלקות ילד נכה בסניפים
פקידי ילד נכה בסניפים
אגף שירות לקוחות
נציגי שירות במוקדים הטלפוניים ובסניפים.